

Πρόκειται περί τοῦ ζωγράφου Ἰωάννου, ὅστις κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ 14^{ου} αἰῶνος (1317 - 1324) ἐζωγράφησε τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγ. Δημητρίου εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Πατριαρχείου ἐν Πέτς τῆς Σερβίας. Πᾶσαι αἱ ἐπιγραφαὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ εἶναι Σερβικαί, πλὴν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ζωγράφου, γεγραμμένης Ἑλληνιστί. Ὁ κ. Petkovic' ἀποδίδει τοῦτο εἰς τὴν ἐπίδειξιν Ἑλληνομαθείας τοῦ Σέρβου ζωγράφου Ἰωάννου. Ἐν τούτοις θὰ ἦτο ἴσως πιθανώτερον νὰ παραδεχθῆ τις, ὅτι ὁ Ἰωάννης οὗτος ἦτο Ἕλλην, καὶ ὅτι ἠναγκάσθη νὰ γράψῃ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν τοιχογραφιῶν Σερβιστὶ ὑπὸ τοῦ κτίτορος τῆς ἐκκλησίας, τοῦ Σέρβου ἀρχιεπισκόπου Νικοδήμου.

A Protic. *Les origines sassanides et byzantines de l'art bulgare*, σ. 137 - 159.

Ἄτυχῆς καὶ ἀμέθοδος προσπάθεια συσχετίσεως τῆς τέχνης τῶν Βουλγάρων πρὸ καὶ μετὰ τὸν ἐκχριστιανισμὸν αὐτῶν πρὸς τὴν Σασσανιδικὴν τέχνην καὶ τὸν Μαζδαϊσμόν. Ὁ συγγραφεὺς φαίνεται ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὰς τελευταίας θεωρίας τοῦ Strzygowski, τὰς ὁποίας προσπαθεῖ λίαν ἐπιπολαιῶς νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν Βουλγαρικὴν τέχνην. Εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν τοιχογραφιῶν τῶν Βουλγαρικῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ τοῦ 11^{ου} κέξ. αἰῶνος ἢ παρανόησις ἀποβαίνει πλήρης καὶ ὁ προπαγανδιστικὸς σκοπὸς τοῦ ἄρθρου γίνεται καταφανής, φθάνων μέχρι τῶν ὀρίων τῆς καθαρᾶς παραδοξολογίας, ἰδίως ὅταν ὁ συγγραφεὺς ὑποστηρίξῃ, ὅτι ἡ Βουλγαρικὴ ζωγραφικὴ ἐπέδρασεν ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν Ρώσων, Σέρβων καὶ Ρουμάνων, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς τέχνης τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 14^{ου} αἰῶνος!

J. Puig i Cadafalch. *Les périodes successives de l'influence byzantine en Occident. Premier art roman, Architecture Mudéjar. Eglises de Moldavie*, σ. 161 - 169.

Ὁ κ. Cadafalch παρακολουθεῖ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ διακοσμητικοῦ θέματος τῶν τυφλῶν τόξων ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, τὰ ὁποῖα εἰς τὰ Βυζαντινὰ μνημεῖα τῆς σχολῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως θεωρεῖ ὡς καταγόμενα ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ἀσσυριακὴν καὶ Σασσανιδικὴν ἀρχιτεκτονικὴν. Κατ' ἀπομίμησιν τῶν Βυζαντινῶν μνημείων ἀνευρίσκει ταῦτα εἰς τὴν πρωτορωμανικὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῆς Δύσεως τοῦ 9^{ου} μέχρι τοῦ 11^{ου} αἰῶνος, κατόπιν ἄλλιν ἐξ ἐπιδράσεως τῆς Κων/πόλεως εἰς τὴν Ἰσπανικὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἰδίᾳ τῆς Καστίλλης, κατὰ τὸν 13^{ον} μέχρι τοῦ 16^{ου} αἰῶνος καὶ τέλος εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Μολδαβίας τοῦ 15^{ου} καὶ 16^{ου} αἰῶνος.

G. Sotiriou. *La sculpture sur bois dans l'art byzantin*, σ. 171 - 180.

Ὁ κ. Σωτηρίου ξεετάζει τὰ διασωθέντα ἔργα τῆς ἐπὶ ξύλου γλυπτικῆς τῶν Βυζαντινῶν, κλάδου τῆς Βυζαντινῆς τέχνης ἐλάχιστα μέχρι τοῦδε μελετη-